EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2012 05 30
COM(2012) 321 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Maltos 2012 m. nacionalinės reformų programos

su Tarybos nuomone dėl 2012–2015 m. Maltos stabilumo programos

{SWD(2012) 321 final}

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Maltos 2012 m. nacionalinės reformų programos

su Tarybos nuomone dėl 2012–2015 m. Maltos stabilumo programos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo[1], ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją[2],

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas[3],

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

pasikonsultavusi su Ekonomikos ir finansų komitetu,

kadangi:

(1) 2010 m. kovo 26 d. Europos Vadovų Taryba pritarė Europos Komisijos pasiūlymui įgyvendinti naują darbo vietų kūrimo ir augimo strategiją „Europa 2020“, grindžiamą geresniu ekonomikos politikos koordinavimu, ir daugiausia dėmesio skirti toms svarbioms sritims, kuriose reikia imtis veiksmų, kad būtų stiprinamas Europos tvaraus augimo ir konkurencingumo potencialas;

(2) 2010 m. liepos 13 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl valstybių narių ir Sąjungos bendrųjų ekonominės politikos gairių (2010–2014 m.), o 2010 m. spalio 21 d. – sprendimą dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių[4], kurios kartu sudaro integruotas gaires. Į šias integruotas gaires valstybių narių paprašyta atsižvelgti formuojant nacionalinę ekonomikos ir užimtumo politiką;

---

1 OL L 209, 1997 8 2, p. 1.
2 COM(2012) 321 *final*.
3 P7_TA(2012) 0048 ir P7_TA(2012) 0047.
4 2012 m. balandžio 26 d. Tarybos sprendimas 2012/238/ES.

(3) 2011 m. liepos 12 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl Maltos 2011 m. nacionalinės reformų programos ir pateikė savo nuomonę dėl atnaujintos 2011–2014 m. Maltos stabilumo programos;

(4) 2011 m. lapkričio 23 d. Komisija patvirtino antrąją metinę augimo apžvalgą, kuria pradedamas antras *ex ante* ir integruoto politikos koordinavimo Europos semestras, numatytas strategijoje „Europa 2020“. 2012 m. vasario 14 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė Įspėjimo mechanizmo ataskaitą[5], kurioje nenurodė, kad Malta yra viena iš valstybių narių, dėl kurios reikės parengti nuodugnią apžvalgą;

(5) 2012 m. kovo 2 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino prioritetus, kuriais turi būti užtikrintas finansinis stabilumas, fiskalinis konsolidavimas ir ekonomikos augimo skatinimo veiksmai. Ji pabrėžė, kad reikia vykdyti diferencijuotą, ekonomikos augimą skatinantį fiskalinį konsolidavimą, atkurti įprastas skolinimo ekonomikai sąlygas, skatinti ekonomikos augimą ir konkurencingumą, spręsti nedarbo problemą, šalinti krizės sukeltas socialines pasekmes ir modernizuoti viešąjį administravimą;

(6) 2012 m. kovo 2 d. Europos Vadovų Taryba taip pat paragino valstybes nares, prisijungusias prie pakto „Euro plius“, laiku pranešti apie savo įsipareigojimus, kad juos būtų galima įtraukti į jų stabilumo arba konvergencijos programas ir nacionalines reformų programas;

(7) 2012 m. balandžio 30 d. Malta pateikė savo 2012–2015 m. stabilumo programą, o 2012 m. balandžio 23 d. – savo 2012 m. nacionalinę reformų programą. Siekiant atsižvelgti į abiejų programų sąsają, jos vertintos vienu metu;

(8) remdamasi 2012 m. stabilumo programos vertinimu pagal Reglamentą (EB) Nr. 1466/97, Taryba mano, kad makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos programoje pateiktos biudžeto projekcijos, palyginti su Komisijos apskaičiuotu galimu augimu, yra optimistinis, ypač vėlesniais stabilumo programos metais. Programoje apibrėžtos biudžeto strategijos tikslas – pagal planą ištaisius perviršinį deficitą 2011 m., laipsniškai mažinti deficitą iki 0,3 % BVP 2015 m. Programoje patvirtinamas ankstesnis vidutinės trukmės laikotarpio biudžeto tikslas – struktūriškai subalansuoti biudžeto būklę – ir šis tikslas turi būti pasiektas po programos laikotarpio. Vidutinės trukmės laikotarpio tikslas atitinka Stabilumo ir augimo pakto reikalavimus. Kyla rizika, kad deficito pasekmės bus skaudesnės, nei numatyta, dėl tokių priežasčių: i) mažesnių įplaukų dėl šiek tiek optimistinio makroekonominio scenarijaus; ii) galimo dabartinių pirminių išlaidų viršijimo; iii) vykstančio nacionalinių oro linijų („Air Malta“) restruktūrizavimo ir energetikos tiekėjo („Enemalta“) finansinės padėties. Remiantis (perskaičiuotu) struktūriniu balansu[6], planuojama, kad metinė pažanga siekiant vidutinės trukmės laikotarpio tikslo turėtų atitikti Stabilumo ir augimo pakte nustatytą 0,5 % BVP kriterijų. Pagal Komisijos nustatytas į biudžeto tikslus įtrauktas vienkartines priemones vidutinė pažanga siekiant vidutinės trukmės laikotarpio tikslo yra šiek tiek didesnė (¾ % BVP), tačiau labai netolygiai pasiskirsčiusi – 2012 m. pažangos nebus, o 2013 m. ji sieks 1¼ % BVP. Remiantis programoje pateikta informacija, valdžios sektoriaus išlaidų augimo tempas, atsižvelgus į diskrecines

---

5 COM(2012) 68 *final*.

6 Pagal ciklą pakoreguotas balansas (atėmus vienkartines ir laikinąsias priemones), Komisijos tarnybų perskaičiuotas remiantis programoje pateikta informacija ir taikant bendrai sutartą metodiką.

pajamų priemones, visą programos laikotarpį turėtų atitikti Stabilumo ir augimo pakte nustatytą išlaidų kriterijų. Tačiau dėl biudžeto tikslams gresiančios rizikos manoma, kad vidutinis koregavimas siekiant vidutinės trukmės laikotarpio tikslo gali būti lėtesnis nei derėtų. Programoje planuojama, kad 2011 m. net 72 % BVP siekęs valdžios sektoriaus bendros skolos santykis pradės mažėti ir 2015 m. pasieks 65,3 % BVP (nors vis tiek viršys 60 % BVP pamatinės vertės). Pagal programos planus Malta daro pakankamą pažangą, kad iki pereinamojo laikotarpio pabaigos (2015 m.) atitiktų Stabilumo ir augimo pakte nustatytą skolos mažinimo kriterijų, tačiau vertinimo rezultatai gali būti netikslūs dėl rizikos, nes skolos santykis gali būti didesnis nei planuota dėl potencialiai didesnio deficito ir stipresnio atsargų ir srautų koregavimo. Maltos vidutinės trukmės biudžeto sistema toliau yra neprivaloma, vadinasi, fiskalinio planavimo laikotarpis palyginti trumpas. Programoje skelbiama, kad Maltos vyriausybė, atsižvelgdama į paskutinius euro zonos valdymo sistemos pakeitimus, svarsto metinės biudžeto procedūros reformas, įskaitant darbotvarkę, ir Konstitucijoje įtvirtintos fiskalinės taisyklės nustatymą, įskaitant stebėjimo ir korekcinius mechanizmus;

(9) Maltos viešųjų finansų ilgalaikiam tvarumui gresia didelė rizika, nes prognozuojamas ilgalaikis su amžiumi susijusių išlaidų padidėjimas gerokai viršija ES vidurkį. Dirba labai mažai vyresnio amžiaus žmonių, įskaitant vyresnio amžiaus moteris; santykinai anksti išeinama į pensiją, o ankstyvo išėjimo į pensiją schemos problemą dar labiau gilina. 2010 m. gruodžio mėn. nepriklausoma Pensijų darbo grupė pateikė pasiūlymų, kaip toliau vykdyti pensijų reformą, įskaitant pasiūlymus susieti pensinį amžių ir vidutinę tikėtiną gyvenimo trukmę, taip pat įvesti papildomas pensijų kaupimo pakopas. Tai buvo aptarta per konsultacijas su suinteresuotosiomis šalimis, tačiau vyriausybė dar vis nepaskelbė savo pozicijos. Be to, nacionalinėje reformų programoje nenumatyta išsami aktyvaus senėjimo strategija. Nors Malta pradėjo taikyti priemones, kuriomis kovojama su nedeklaruotu darbu, dėl tokio darbo paplitimo gali kilti pernelyg didelis pavojus ilgalaikiam viešųjų finansų tvarumui;

(10) dėl Maltos ekonomikos restruktūrizacijos atsirado gebėjimų paklausos ir pasiūlos neatitiktis ėmė nebeatitikti; padėtį dar labiau blogina nedidelis tretinį išsilavinimą įgyjančių asmenų skaičius ir didelis mokyklos nebaigusių asmenų rodiklis. Siekiant ilgalaikių rezultatų būtina toliau dėti pastangas gerinti švietimo sistemos ir darbo rinkos poreikių sąsajas. Iki 2012 m. pabaigos Malta planuoja pateikti strategiją, pagal kurią būtų sprendžiama mokyklos nebaigimo problema. Be to, neegzistuoja jokia visapusiška informacijos apie šį reiškinį rinkimo ir analizavimo sistema;

(11) Maltoje moterų ir vyresnio amžiaus žmonių aktyvumas darbo rinkoje dar vis mažas. Malta imasi veiksmų, kuriais siekiama į darbo rinką grąžinti moteris. Tačiau moterims ypač nepalankus vyrų ir moterų užimtumo skirtumas ir motinystės poveikis, visų pirma dėl to, kad trūksta prieinamų vaikų priežiūros ir pasiekiamų pomokyklinių paslaugų, taip pat menkai naudojamasi šeimoms palankiomis priemonėmis, kaip antai lanksčiu darbo grafiku ir nuotoliniu darbu;

(12) Malta yra viena iš nedaugelio valstybių narių, kurioje veikia bendra darbo užmokesčio indeksavimo sistema. Nors šiuo mechanizmu numatytos galimos jos poveikio mažinimo priemonės, dėl jo gali susiformuoti darbo užmokesčio ir kainų spiralės, visų pirma dėl to, kad indeksuojant atsižvelgiama ir į importo kainas, be to, mechanizmas gali trukdyti konkurencingumui, ypač darbui imliuose sektoriuose. Valdžios

institucijos pradėjo peržiūros procesą, tačiau rezultatų dar nepateikė, o diskusijos dėl konkrečių siūlomų reformų dar neprasidėjo;

(13) energijos tiekimas Maltoje beveik visiškai priklauso nuo importuojamos naftos, o atsinaujinančiųjų energijos šaltinių dalis ir toliau labai menka. Didelės elektros kainos gali trukdyti šalies mažųjų ir vidutinių įmonių konkurencingumui. Be to, energijos vartojimo efektyvumo trūkumų pašalinimas galėtų lemti dvigubą naudą – padėti didinti konkurencingumą ir siekti energijos bei klimato tikslų. Šiose srityse imtasi keleto iniciatyvų, kaip antai skatinimas gaminti fotovoltinę energiją, vėjo jėgainių statyba, elektros jungties su Sicilija statyba ir skatinimas važinėti tausiai kurą naudojančiais automobiliais. Tačiau dar per anksti numatyti galutinį šių iniciatyvų poveikį, taigi jų įgyvendinimą būtina atidžiai stebėti;

(14) Maltos bankų sistema yra labai didelė, palyginti su šalies ekonomikos dydžiu, jos bendras turtas siekia apie 800 % BVP. Vien iš sektoriaus dydžio galima spręsti, kad finansinio stabilumo sutrikdymas galėtų daryti neproporcingą poveikį vidaus ekonomikai. Pasaulio ekonomikos nuosmukis padidino probleminių paskolų skaičių, tačiau atidėjiniai nebuvo padidinti. Ekonomikos pažeidžiamumą ypač didina didelė nekilnojamojo turto rinkos rizika, nes su šia rinka susijusi didesnė pusė visų paskolų šalies gyventojams, o tolesnio nekilnojamojo turto kainų kritimo galimybės atmesti negalima, be to, būstų pasiūla šiuo metu viršija paklausą;

(15) Malta prisiėmė tam tikrų įsipareigojimų pagal paktą „Euro plius“. Šie įsipareigojimai, taip pat 2011 m. prisiimti ir įgyvendinami įsipareigojimai yra susiję su konkurencingumo ir užimtumo didinimu ir viešųjų finansų tvarumo stiprinimu. Komisija įvertino, kaip įgyvendinami pagal paktą „Euro plius“ prisiimti įsipareigojimai. Į šio vertinimo rezultatus buvo atsižvelgta rengiant rekomendacijas;

(16) atsižvelgdama į Europos semestrą, Komisija atliko išsamią Maltos ekonominės politikos analizę. Ji įvertino 2012 m. stabilumo programą ir 2012 m. nacionalinę reformų programą. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Maltos politikai, bet ir tai, kaip laikomasi ES taisyklių ir gairių, nes ES priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų būtina stiprinti bendrą Europos Sąjungos ekonomikos valdymą. Jos rekomendacijos atsižvelgiant į Europos semestrą pateiktos rekomendacijų 1–6 punktuose toliau;

(17) atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2012 m. Maltos stabilumo programą ir savo nuomonę[7] visų pirma pateikė 1 rekomendacijoje,

REKOMENDUOJA Maltai 2012–2013 m. imtis šių veiksmų:

1. Stiprinti biudžeto strategiją 2012 m., vykdant papildomas nuolatines priemones, kad būtų užtikrinta tinkama pažanga siekiant vidutinės trukmės laikotarpio tikslo ir nesiimant vienkartinių priemonių deficitas būtų mažesnis nei 3 % BVP. Paskui tinkamu tempu tęsti fiskalinį konsolidavimą, kad būtų daroma pakankama pažanga siekiant vidutinės trukmės laikotarpio tikslo, įskaitant išlaidų ir skolos mažinimo kriterijų įvykdymą, nustatant konkrečias priemones, kuriomis nuo 2013 m. būtų siekiama deficito tikslo, ir pasirengiant imtis papildomų priemonių nesėkmės atveju. Ne vėliau kaip iki 2012 m. pabaigos įgyvendinti taisyklėmis grindžiamą privalomą

[7] Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.

daugiametę fiskalinę sistemą. Didinti mokestinių prievolių vykdymą ir kovoti su mokesčių slėpimu, taip pat mažinti įmonių mokestinio įsiskolinimo paskatas.

2. Imtis neatidėliotinų veiksmų, siekiant užtikrinti ilgalaikį pensijų sistemos tvarumą, t. y. i) kur kas sparčiau laipsniškai didinti pensinį amžių, palyginti su numatytu dabartiniuose teisės aktuose; ii) aiškiai susieti teisės aktais numatytą pensinį amžių ir vidutinę tikėtiną gyvenimo trukmę; iii) imtis priemonių privačiam pensijų kaupimui skatinti. Imtis priemonių vyresnio amžiaus darbuotojų dalyvavimui darbo rinkoje didinti ir ankstyvo išėjimo į pensiją schemų naudojimui mažinti.

3. Imtis priemonių aukštiems mokyklos nebaigimo rodikliams mažinti. Švietimo sistemoje politinėmis priemonėmis siekti įgūdžių ir reikiamų darbo rinkos poreikių derėjimo. Didinti prieinamų vaikų priežiūros ir pomokyklinės veiklos centrų skaičių, taip siekiant mažinti vyrų ir moterų užimtumo skirtumą ir motinystės poveikį moterų užimtumui.

4. Pasikonsultavus su socialiniais partneriais ir vadovaujantis nacionaline praktika, imtis reikiamų veiksmų siekiant pertvarkyti derybų dėl darbo užmokesčio ir darbo užmokesčio indeksavimo sistemą ir taip užtikrinti, kad keičiamas darbo užmokestis geriau atspindėtų darbo našumo pokyčius ir kad mažėtų importo kainų poveikis indeksui.

5. Siekiant mažinti Maltos priklausomybę nuo importuojamos naftos, paspartinti pastangas skatinti efektyvų energijos vartojimą ir didinti energijos iš atsinaujinančiųjų energijos šaltinių dalį, atidžiai stebint dabartinius skatinimo mechanizmus ir teikiant pirmenybę tolesniam infrastruktūros plėtojimui, įskaitant elektros jungties su Sicilija užbaigimą.

6. Siekiant stiprinti bankų sektorių, imtis priemonių, kad būtų mažinama galima rizika, kurią kelia didelė bankų priklausomybė nuo nekilnojamojo turto rinkos. Imtis priemonių, kad būtų toliau didinami atidėjiniai blogų paskolų nuostoliams padengti.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas